

Workshop KlimaatReflex

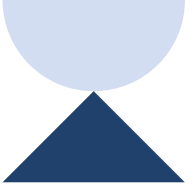
Reflecteren over wetenschap in een context van klimaateducatie met leerlingen en studenten

▲ **Christel Balck & Leen Bisschop**

● 29 november 2023

Seminarie voor Klimaateducatie

1

Even voorstellen

2

Opzet van de methodiek

3

Tips & tricks

4

Zelf aan de slag met het materiaal

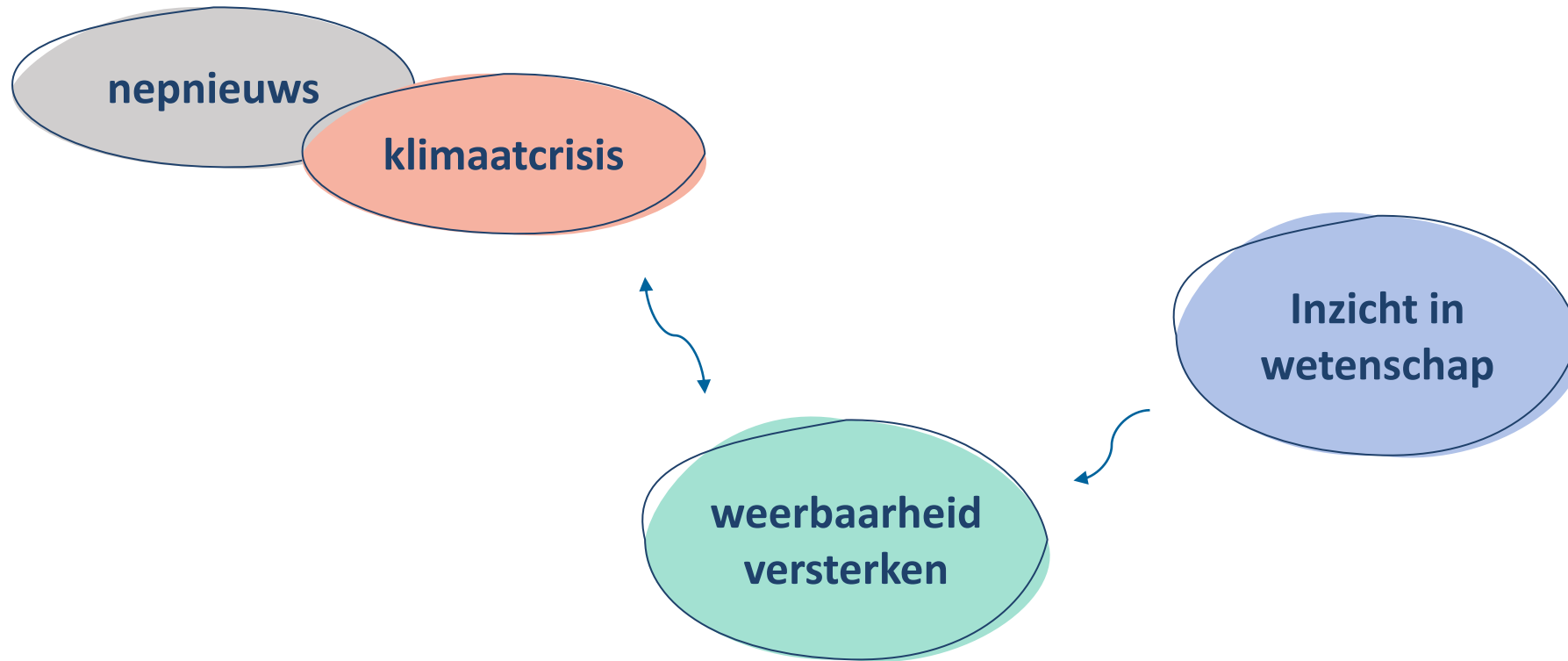

Even voorstellen

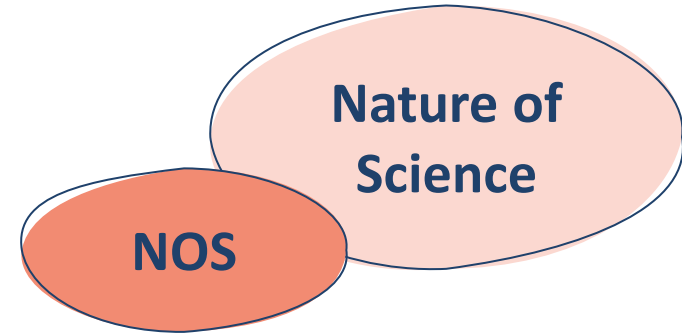
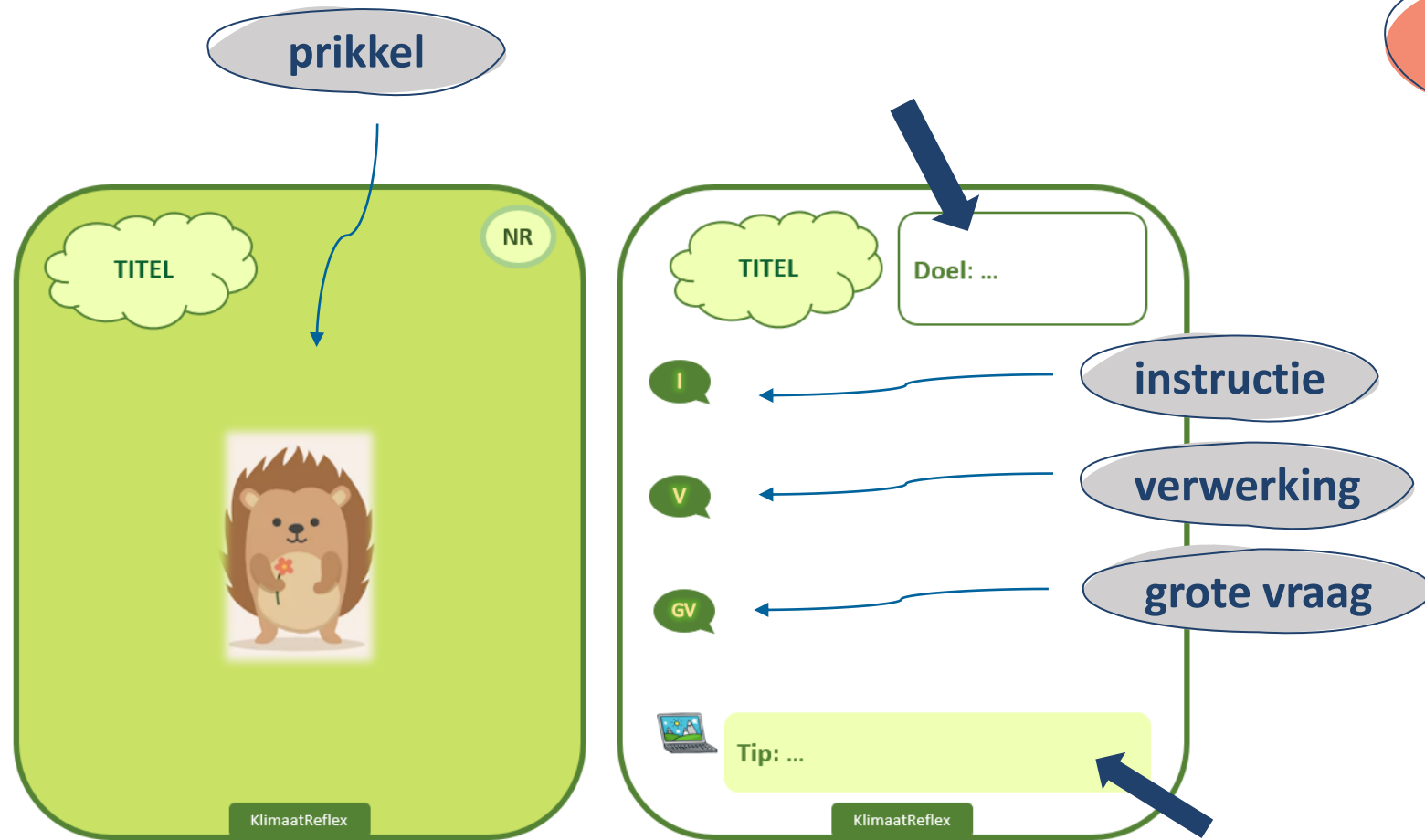
Wie zijn wij?

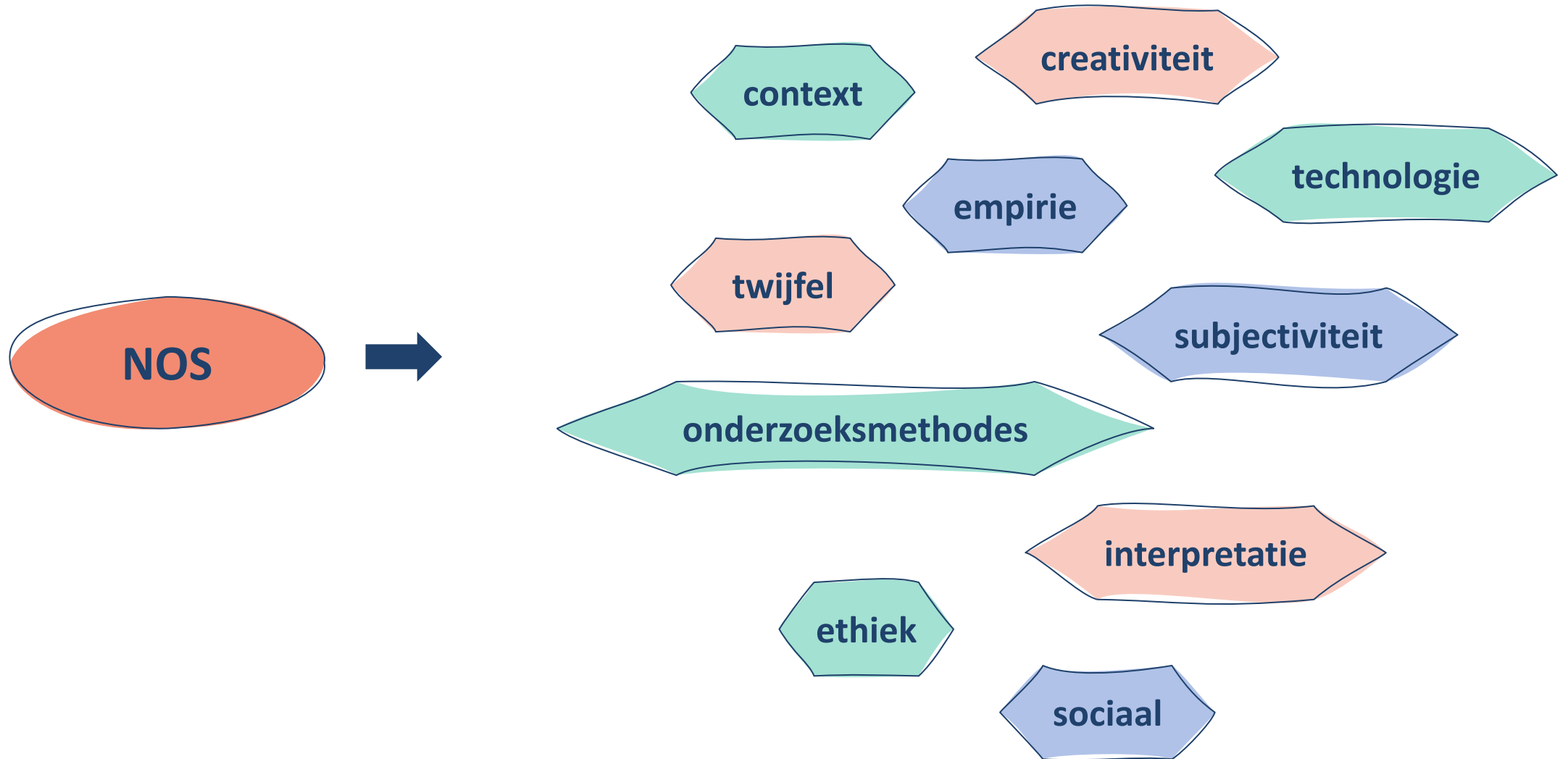
Waarom de KlimaatReflex-methodiek?

Wat houdt de methodiek in?

Nature of Science: NOS-inzichten

Hoe aan de slag?

Doelpubliek = 2^e graad secundair (D, A, DA); ook ruimer!

Willekeurige volgorde

Instap of afsluiter

10-15 minuten

Dialog- en reflectieoefeningen

▣ Onder de loep...

- Welke vragen zullen we stellen?
- Welke reacties verwachten we van jongeren?
- Welke NOS-inzichten kunnen aan bod komen?

- Grote vragen:
 - ▣ Is wetenschap democratisch?
 - ▣ Is wetenschap onafhankelijk?

17

Waar sta jij op de lijn?

helemaal oneens

helemaal eens

Jongeren moeten mee kunnen beslissen wat klimaatwetenschappers precies onderzoeken.

KlimaatReflex

17

Waar sta jij op
de lijn?

helemaal
oneens

helemaal
eens

Jongeren moeten mee
kunnen beslissen wat
klimaatwetenschappers
precies onderzoeken.

Waar sta jij op
de lijn?

Doel: in dialoog een
mening ontwikkelen,
zichzelf als lerende
begrijpen, reflecteren op
wisselwerking wetenschap
en maatschappij.

I

Trek een denkbeeldige lijn in de klas en ga erop staan. Wat is jouw mening? Is dit altijd zo? Onder welke voorwaarden ben je het eens? Waarom denk je dit?

V

Vergelijk jouw positie met die van de anderen en bevaag elkaars argumenten. Als je van mening verandert door het horen van nieuwe perspectieven, mag je je verplaatsen en uitleggen waarom. Blijf je staan, vertel dan ook waarom.

GV

Is wetenschap democratisch?

Tip: De leerlingen noteren eerst een aantal ideeën pro en contra in een gedeeld online prikbord (bv. *Padlet*) en krijgen tijd om na te denken over hun positie.

factorVIJFT (F5)

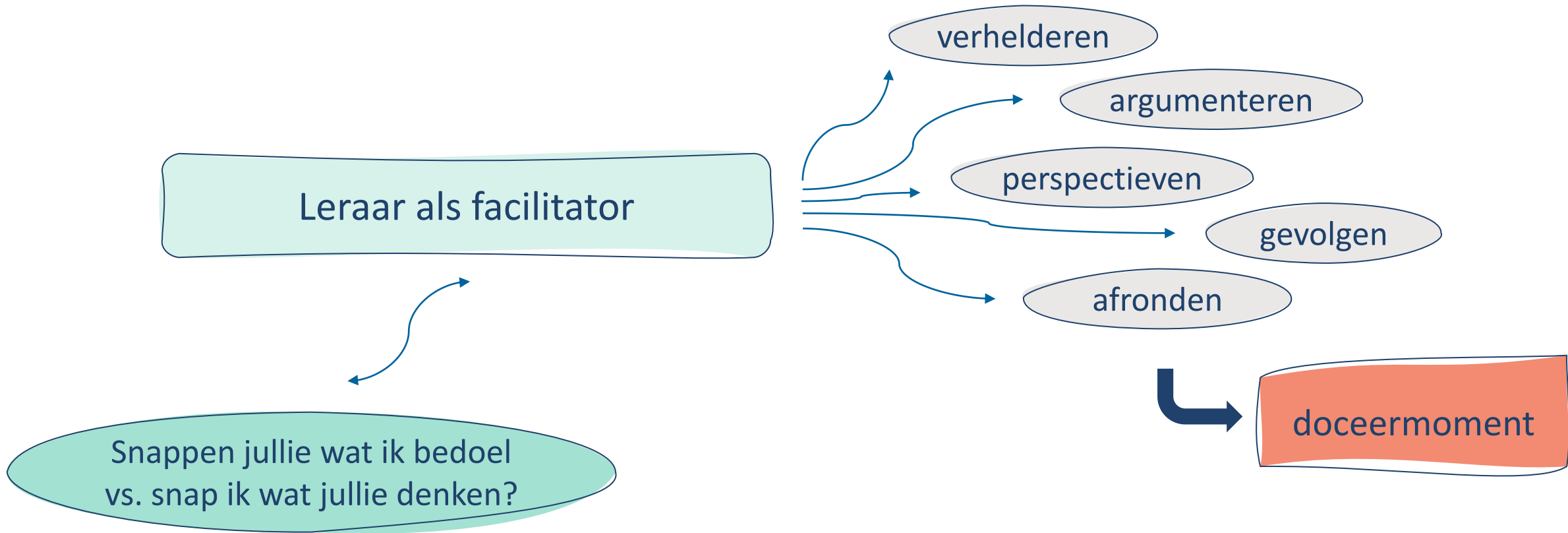
DEBAT & DISCUSSIE	DIALOOG
Winnen of verliezen	Win-Win
	Samenwerking
Conflict	Overeenkomsten
Verschillen	Collectief
Individu	Evenwicht
Disbalans	Uitwisselen van kennis en ervaring
Gelijk krijgen	Overvloed
Schaarste	Vragen
Antwoorden	

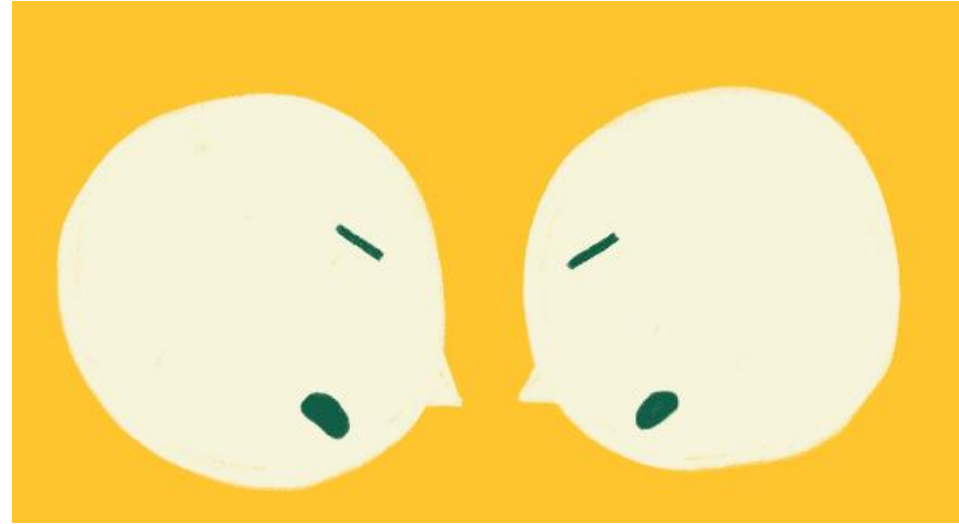
Engagement
Dialogues

(F5) 15

Rol van de gespreksleider

Reageren op gevoelige situaties

Tips voor een veilige klascontext

KLIMAATREFLEX - METHODIEK

DOEL = Jongeren weerbaar maken tegenover nepnieuws rond klimaatverandering door reflectie over wetenschap

1

Hoe aan de slag?

De voorzijde van iedere kaart bevat prikkelende input over klimaat. In de eerste stap op de achterzijde lees je bijhorende richtlijnen over de aanpak.

I

Verwerking

In de tweede stap volgt de verwerking. Aan de hand van concrete vragen worden dialoog en reflectie opgewekt.

V

2

Grote vraag

Iedere kaart sluit af met een grote vraag, die aanstuurt op reflectie over de aard van wetenschap.

GV

3

De leraar als gespreksleider

Denken stimuleren, eigen oordeel uitstellen, onbevooroordeeld luisteren & verbinden.

Een KlimaatReflex-dialogoog is **geslaagd** als het inzicht in de kwestie is **uitgediept** en als meerdere perspectieven kritisch zijn **verkend**.

Concrete antwoorden of conclusies hoeven dus niet.

Iedere kaart neemt 10-15 minuten in beslag.

Belangrijkste instrument = verdiepende vragen

- **Verhelderen.** Wat bedoel je met ... ? Kan je een voorbeeld geven? Kan je dit nog eens kort uitleggen? Wat heeft dit te maken met ... ?
- **Argumenteren.** Waarom denk je dat? Hoe weten we of dit klopt? Wat weten we zeker? Hoe kunnen we dit aantonen?
- **Perspectieven.** Kan je je het omgekeerde voorstellen? Zijn er nog andere opties die ook kunnen kloppen? Kan het tegendeel waar zijn? Denkt iemand daar anders over?
- **Gevolgen.** Wat kunnen we daaruit afleiden? Wat zijn de gevolgen voor x of y? Bestaat daar een algemene regel voor? Hoe past dat in wat je daarnet zei? Hoe kunnen we dit aantonen?
- **Afronden.** Wat kunnen we besluiten? Hebben we iets nieuws ontdekt? Begrijpen we het thema beter? Was het gesprek zinvol?

Dialog- en reflectieoefeningen

▣ Zelf aan de slag met de kaarten!

- Wie wil de rol van gespreksleider opnemen?
 - Hoe ervaar je deze rol? Waar loop je tegenaan?
 - Hoe was het als participant in de dialoog? Obstakels? Stimulansen?

→ Is deze manier van inzichten aanbrengen nieuw?

→ Hoe komen NOS-inzichten al aan bod in jouw lessen?

→ Welke kansen en/of obstakels zie je al voor jezelf?

Dank voor uw aandacht!

Vragen?

Christel Balck

christel.balck@odisee.be

Leen Bisschop

leen.bisschop@odisee.be

www.odisee.be

Onderzoek?

Navormingsaanbod?

Basisopleidingen?